

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 6d**

Papegaaien 2.
Geslachten Forpus, Pionites, Pionus

2021

Document 2021 DE&W 41

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: Forpus Coelestis kleurmutanten

Foto: © Facebook NBvV Piet Ooijen

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 6d.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 6d Papegaaien

Orde: Psittaciformes

Algemene houderijrichtlijn voor Papegaaien. 5

Familie: Psittacidae

Geslacht Forpus

Forpus coelestis	Grijsrug dwergpapegaai	12
Forpus conspicillatus	Oogring dwergpapegaai	19
Forpus cyanopygius	Mexicaanse dwergpapegaai	26
Forpus passerinus	Groenstuit dwergpapegaai	33
Forpus xanthops	Geelmasker dwergpapegaai	40
Forpus v. xanthopterygius	Blauwvleugel dwergpapegaai	47

Geslacht Pionites

Pionites leucogaster	Witbuik caique	54
Pionites l. xanthomerius	Geeldij witbuik caique	61
Pionites melanocephala	Zwartkop caique	68

Geslacht Pionus

Pionus chalcopterus	Bronsvleugelpapegaai	75
Pionus menstruus	Zwartoorpapegaai	81

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 6d 87

Algemene Houderijrichtlijn

Papegaaien deel 2

Cluster 6d

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Papegaaien.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. L heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 6c t/m 6 e.

Documentnummer 2020 DE&W 40 t/m 2020 DE&W 42.

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijvoorschriften beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Psittaciformes, Familie Psittacidae, Geslachten Forpus, Pionites, Pionus

Familie	Geslacht	Soorten
Psittacidae	Forpus	6 soorten
	Pionites	3 soorten
	Pionus	2 soorten

Land van herkomst

De landen van herkomst staan vermeld in de soortspecifieke houderijrichtlijnen

Oorspronkelijke biotoop.

Laag gelegen bossen, langs rivieren en waterbronnen, kokosnoot plantages en open vlakten met eucalyptusbomen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Papegaaien zijn geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst A, of op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de afzonderlijke specifieke houderijrichtlijnen van de soorten is dit nader aangegeven.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale¹ gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Papegaai lang, in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen, afgekort tot PBFD;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Omdat de vogels veel op de rond scharrelen verdient het aanbeveling ze jaarlijks een of twee ontwormingskuren te geven.

De poppen kunnen last krijgen van vetgezwollen (lipoma) door zwaarlijvigheid.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Papegaai.

Papegaaien kunnen goed in een binnen volière worden gehouden met een open verbinding naar een buitenvolière. Deze buitenvolière heeft bij voorkeur een afmeting van 400x200x200 (lxbxh)

De lengte van de volière is het belangrijkste. De binnenvolière voor een koppel kan 100x200x100 cm. zijn.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 40 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter bij voorkeur minimaal 12 zijn.

De Papegaaien moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Papegaaien is aanvullend onderstaand van toepassing:

Papegaaien zijn vooral in het broedseizoen erg territoriaal. Meerdere koppels in dezelfde vlucht kan alleen als de ruimte groot genoeg is. Tijdens het opgroeien van de jongen kan de man agressief worden naar de vooral jonge mannetjes.

De vogel is intelligent als het gehouden wordt als gezelschapsdier. Het is een luidruchtige papegaai.

Door de krachtige snavel is het vereist dat de volièr van metaal wordt gemaakt en voorzien van zwaar gaas.

Het fokken

Papegaai mannen zijn vanaf het derde jaar broedrijp. De poppen al vanaf het tweede jaar. Ervaren fokkers gebruiken vogels van tenminste vier jaar oud. Een eenmaal ontstaan koppel blijft de rest van hun leven bij elkaar.

Het broedseizoen loopt als ze buiten worden gehouden vanaf de maand maart.

Papegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 – 100 cm. cm, met een invlieggat van 10 – 15 cm. cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kan een uitgeholde boomstam als nest dienen. Aanbevolen wordt het aanbrengen van twee invliegopeningen. Ook kan de bovenzijde open gelaten worden.

De vogels maken zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels eucalyptus bladeren, laurierbladeren, naalden van de grove den en houtmoolm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden. In sommige gevallen twee.

In een broedronde worden 2 tot 5 eieren gelegd.

Bij deze soort broeden beide ouders soms de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 tot 24 dagen. De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdruim komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Voeding, drinken en badwater

Papegaaien zijn zaadeters.

Zij worden gevoerd met een zaadmengsel voor parkieten zonder dat hieraan zonnebloempitten zijn toegevoegd. Op deze wijze kan vervetting worden voorkomen.

De vogels kunnen ook gevoerd worden met pellets.

De vogels zijn dol op het knagen aan takken met bladeren. Deze moeten steeds beschikbaar zijn.

Papegaaien eten ook graag fruit, bessen, (gebroken) noten, wortels en jonge scheuten van planten en gekiemde zaden.

Ook kunnen hiervoor pellets worden gegeven die vers fruit e.d. kunnen vervangen.

Naast een goed zaadmengsel kan standaard fabriekseivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels worden verstrekt.

In het broedseizoen wordt het voedselaanbod uitgebreid met insecten en of insectenpaté

De vogels krijgen zeker om de twee dagen vers schoon drinkwater.

Ze baden niet graag in badschalen. Een douche of regenbui stellen ze meer op prijs. Een regenbui kan kunstmatig worden nagebootst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Papegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Papegaai wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling afhankelijk van de grootte ondergebracht in een kleine kistkooi of in een volièrre. De voorgeschreven tentoonstellingskooi wordt op de afzonderlijk houderijrichtlijnen per vogelsoort aangegeven.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort aangegeven.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrres worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort vermeld.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Papegaaien niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Papegaai als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Omdat veel Papegaaien geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere van deze verkochte vogels een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Papegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Een beet van een kaketoet is pijnlijker dan die van een papegaai of parkiet.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de meeste Papegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Bovendien is het twijfelachtig of een Papegaai gedurende de winterperiode in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Prof. dr. Thijs Vriens *de Encyclopedie van grote papegaaien*, serie Over Dieren, Uitg. Welzo Media Producties, Warffum, 2002, ISBN 905821155X

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.dagboek.akala.nl

www.vogelindex.nl

www.akala.nl

www.caroona.creek.nl

Specifieke houderijrichtlijn Grijsrugdwergpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code K,20.001.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus coelestis**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn geen ondersoorten erkend.

Land van herkomst:

De Grijsrugdwergpapegaai wordt gerekend tot de Zuid-Amerikaanse dwergpapegaaien. Ze komen daar vooral voor langs de Westkust van Zuid Amerika, West Equador tot Noordwest Peru.

Oorspronkelijk biotoop:

Zij komen dan voor in een overwegend droog landschap met struikgewas. Vaak worden grote groepen vogel gelijktijdig aangetroffen.

Beschrijving vogel:

De Grijsrugdwergpapegaai heeft als synoniem: Blauwe muspapegaai.

De Grijsrugdwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart 13 cm.

Deze papegaaiensoort is in de avicultuur zover gedomesticeerd dat er al zeer vele kleurvariëteiten worden gefokt. De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleuruiting dan de pop.

De koptekening van beide vogels wordt gevormd door een strak afgetekend helder lichtgroen masker en een kleurafwijkende oogstreep. Achter op de kop van de man, naar de nek toe gaat de kleur over in grijs met een kobalt waas, bij de pop is dit meer donkergroen met een zacht grijze waas.

Bij de man is de mantel groen met een grijze waas, een nuance donkerder dan de borst. Bij de pop is de mantel donkergroen met een zacht grijze waas. De onderrug en stuit bij de man is diep kobaltblauw, dit is bij de pop helder glanzend groen.

De kleur van de borst en onderlichaam van de man is groen met een grijze waas, die van de pop is lichtgroen met een zachte grijze waas.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Grijsrugdwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Grijsrugdwergpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Grijsrugdwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Grijsrugdwergpapegaai.

De Grijsrugdwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 1 m.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18°. Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

Grijsrugdwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh).

Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Grijsrugdwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:
Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Grijsrugdwergpapegaai.

De Grijsrugdwergpapegaai is in het tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.
Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.
In deze broedkooien wordt een horizontaal broedblok geplaatst van 20x14x14 cm.
In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.
Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.
De vogels maken zelf geen open nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.
Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitgebroed.
De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.
Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. Voor de jeugdruï zijn al man/pop kenmerken te onderscheiden.
De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.
Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.
Na 46 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1979, blz. 32 e.v.
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 2009, blz. 183
Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1992, no. 10, blz. 360 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.
Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Forpus standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Grijsrugpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.
Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld.
Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden ververs.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Grijsrugdwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Grijsrugdwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden. De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,3 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Grijsrugdwergpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Grijsrugdwergpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Grijsrugdwergpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Grijsrugdwergpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd.

(bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Grijsrugdwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door B.J. de Vries †, H. Weitering, J.G.H. Drenth en A. la Gasse, fokkers van Grijsrugdwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpus Coelestis, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008- 2020,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-3

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Forpus coelestis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Oogringdwergpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code K.. 20.017.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus conspicilatus conspicilatus**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn twee ondersoorten:

Forpus c. cauca
Forpus c. meteae

Land van herkomst:

Columbia en het oosten van Panama.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische en sub-tropische gebieden met open bossen.

Beschrijving vogel:

De Oogringdwergpapegaai heeft als synoniem: Oogringmuspapegaai

De Oogringdwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart 13 cm.

De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleurruiting dan de pop.

De man:

De snavel is licht hoornkleurig. De iris van het oog is zwart. De pupil is zwart.

Rondom het oog loopt een kobalt-blauwe rand, achter het oog eindigt die in een punt.

De koptekening bestaat uit een afgetekend masker dat heldergroen van kleur is. De bevedering achter op de kop en in de nek is donkergroen met een zeer zachte grijze waas.

De rugdek mantel is donkergroen. De onderrug en stuit zijn kobaltblauw, neigend naar violet.

De bovenstaartdekveren zijn donkergroen.

De borst en buik en onderlichaam zijn donkergroen, met een zeer zachte grijze waas, een nuance lichter dan de nekbevedering. De onderstaartdekveren zijn lichtgroen.

De duimveertjes van de vleugels zijn hemelsblauw. De rand van de vleugelbocht is kobaltblauw.

Het vleugeldek is donkergroen met een zeer zachte grijze waas. De primaire

vleugeldekveren zijn kobaltblauw, neigend naar violet. De staartpennen zijn donkergroen.

De poten zijn vleeskleurig met hoornkleurige nagels, naar donker uitlopend.

De pop verschilt in een aantal details van de man:

De onderrug en stuit zijn helder groen. De buik, borst en onderlichaam zijn groen. De flanken zijn groen met een gele waas.

De primaire vleugel dekveren zijn donkergroen, met een lichte rand aan de buitenvlag. De rand van de vleugelboog is donkergroen. De onderstaart dekveren zijn groen met een gele waas, een nuance lichter dan de buikkleur.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Oogringdwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Oogringdwergpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Oogringdwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Oogringdwergpapegaai.

De Geelmaskerdwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 1 m.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18° . Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Oogringdwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh). Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Oogringdwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:
Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Oogringdwergpapegaai.

De Oogringdwergpapegaai is in het tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.
Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.
In deze broedkooien wordt een gesloten broedblok geplaatst van 20x10x10 of 15x15x20 cm.
In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.
Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.
De vogels maken zelf geen open nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.
Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitbroed.
De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.
Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.
Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.
Na 47 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1995, blz. 24 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Forpus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Oogringdwergpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.

Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld. Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax of Koudijs mix voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden ververst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Oogringdwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Oogringdwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden. De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Oogringdwergpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Oogringdwergpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Oogringdwergpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Oogringdwergpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Oogringdwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van Oogringdwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpussen overige soorten, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008 – 2020, blz. 5 – 11.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Forpus conspicillatus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Mexicaanse dwergpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code K, 20. 019. 001/002

Taxonomische indeling.

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus cyanopygius cyanopygius**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn twee ondersoorten:

Forpus c. pallidus

Forpus c. insularis

Land van herkomst:

Mexico.

Oorspronkelijk biotoop:

Zij komen dan voor in open grasgebied met verspreid staande bossen en struiken.

.

Beschrijving vogel:

De Mexicaanse dwergpapegaai heeft als synoniem:

Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai.papegaai.

De Mexicaanse dwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart tussen de 13,5 tot 14 cm.

De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleurruiting dan de pop.

De man:

De snavel is grijs, de iris is donkerbruin en de pupil zwart.

Het masker op de kop is geelgroen. De kopbevedering is groen met een gele waas, ook de nek is groen met een gele waas. De mantel is licht met een gele waas, een nuance donkerder dan de borst. De onderrug en stuit zijn glanzend blauw. De bovenstaartdekveren zijn groen.

De buik, borst zijn lichtgroen met een gele waas. De flanken en onderlichaam zijn helder groen. De onderstaartdekveren zijn helder groen.

Het vleugeldek is lichtgroen met een gele waas, een nuance donkerder dan de borst. De duimveertjes zijn geelwit, de schouderdekveren lichtblauw, uitvloeiend naar donkerblauw. De rand van de vleugelbocht is lichtblauw. De primaire vleugeldekveren zijn lichtblauw. De vleugeltekening bestaat uit een kleurafwijkende blauwe rand langs de vleugels en op de slagpennen. De staartpennen zijn groen met een gele omzoming. De poten zijn grijs met grijze nagels.

De pop:

De snavel is grijs, de iris is donkerbruin en de pupil zwart.

Het masker op de kop is geelgroen. De kopbevedering is groen met een gele waas, ook de nek is groen met een gele waas. De mantel is licht met een gele waas, een nuance donkerder dan de borst. De onderrug en stuit zijn glanzend helder groen. De bovenstaart dekveren zijn helder groen.

De buik, borst zijn lichtgroen met een gele waas. De flanken en onderlichaam zijn helder groen. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

Het vleugeldek is lichtgroen met een gele waas, een nuance donkerder dan de borst. De duimveertjes zijn geelwit, de schouderdekveren groen. De rand van de vleugelbocht is groen. De primaire vleugeldekveren zijn groen. De vleugeltekening bestaat uit een kleurafwijkende blauwe rand langs de vleugels en op de slagpennen. De staartpennen zijn groen met een gele omzoming. De poten zijn iets lichter grijs dan bij de man, met grijs tot zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Mexicaanse dwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Mexicaanse dwergpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep

gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Mexicaanse dwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Mexicaanse dwergpapegaai.

De Mexicaanse dwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 1 m.

⁴Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18°. Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

Mexicaanse dwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh). Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Mexicaanse dwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:
Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Mexicaanse dwergpapegaai.

De Mexicaanse dwergpapegaai is in het eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.

Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.

In deze broedkooien wordt een horizontaal broedblok geplaatst van 20x14x14 cm.

In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.

Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.

De vogels maken zelf geen open? nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.

Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitbroed.

De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. Voor de jeugdruï zijn al man/pop kenmerken te onderscheiden.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.

Na 46 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Forpus standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Mexicaanse dwergpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.

Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld.

Groenstuitpapegaaien nemen veel voedsel op.

Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Daarnaast wordt ook kiemzaad toegevoegd aan het volledige voedselaanbod.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax of Koudijs mix voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden ververst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Mexicaanse dwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Groenstuitdwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden. De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn

gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,3 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Mexicaanse dwergpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Mexicaanse dwergpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Mexicaanse dwergpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Mexicaanse dwergpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Mexicaanse dwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth fokker van Mexicaanse dwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpussen overige soorten, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008 – 2020, blz. 13 – 18.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Forpus cyanopygius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Groenstuitdwergpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code , K 20. 014.001/002

Taxonomische indeling.

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus passerinus passerinus**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn twee ondersoorten:

Forpus p. deliciosus
Forpus p. viridisimus

Land van herkomst:

Ze komen daar vooral voor in het noorden van Zuidamerika.

Oorspronkelijk biotoop:

Zij komen dan voor in open grasgebied met verspreid staande bossen en struiken.

Beschrijving vogel:

De Groenstuitdwergpapegaai heeft als synoniem: Groene muspapegaai.

De Groenstuitdwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart 12 cm.

De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleurruiting dan de pop.

De man:

De snavel is licht hoornkleurig, de iris is zwart en de pupil donkerbruin.

Het masker op de kop is helder groen. De kopbevedering is groen, ook de nek is groen met een zachte grijze waas. De mantel is donkergroen, de onderrug en stuit zijn helder emerald groen.

De buik, borst en onderlichaam zijn helder groen. De onderstaart dekveren zijn geel met een groene waas.

Het vleugeldek en de buitenvlag van de buitenste vier grote slagpennen zijn donkergroen , een nuance donkerder dan de lichaamskleur. De buitenvlag van de binnenste vier grote slagpennen is donkergroen met een minimale gele rand langs die buitenvlag
De primaire vleugeldek veren zijn violet. De buitenste secundaire vleugeldek veren zijn hemelsblauw.

De binnenste secundaire vleugel dekveren zijn groen, naar buiten uitlopend in hemelsblauw. De rand van de vleugelbocht is hemelsblauw. De staartpennen zijn groen met een gele vaan. De poten zijn vleeskleurig met hoornkleurige nagels , naar donker uitlopend.

De pop:

Boven de snavelriem is in de kopkleur een kleurafwijking aanwezig. De kopbevedering is helder groen, ook de nek is helder groen. De mantel is donkergroen, de onderrug en stuit zijn helder groen.

De buik, borst en onderlichaam zijn helder groen, een nuance lichter dan bij de man.. De onderstaart dekveren zijn geel met een groene waas.

Het vleugeldek is donkergroen. De buitenvlag van de buitenste vier grote slagpennen is donkergroen , met een minimale gele rand langs die buitenvlag.. De buitenvlag van de vier binnenste grote slagpennen is donkergroen met een blauwe waas, naar buiten uitlopend naar groen.

De primaire vleugeldek veren zijn donkergroen. De buitenste secundaire vleugeldek veren zijn helder groen..

De binnenste secundaire vleugel dekveren zijn helder groen.

De rand van de vleugelbocht is helder groen. De staartpennen zijn groen met een gele vaan.

De poten zijn vleeskleurig met hoornkleurige nagels, naar donker uitlopend.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Groenstuitdwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Groenstuitdwergpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het

natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Groenstuitdwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Groenstuitdwergpapegaai.

De Groenstuitdwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 1 m.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18°. Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

Groenstuitdwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh).

Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Groenstuitdwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:

Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Groenstuitdwergpapegaai.

De Groenstuitdwergpapegaai is in het eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.

Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.

In deze broedkooien wordt een horizontaal broedblok geplaatst van 20x14x14 cm.

In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.

Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.

De vogels maken zelf geen open? nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.

Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitbroed.

De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. Voor de jeugdruï zijn al man/pop kenmerken te onderscheiden.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.

Na 46 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1954, blz. 35

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1990, no.1, blz. 5 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Forpus standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Groenstuitpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.

Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld.

Groenstuitpapegaaien nemen veel voedsel op.

Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Daarnaast wordt ook kiemzaad toegevoegd aan het volledige voedselaanbod.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax of Koudijs mix voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden verversd.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Groenstuitdwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Groenstuitdwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden.

De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,0 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Groenstuitdwegpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van Groenstuitdwegpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Groenstuitdwegpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederingsing geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Groenstuitdwegpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade,

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Groenstuitdwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn,

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Weitering, fokker van Groenstuitdwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpussen overige soorten, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008 – 2020, blz. 33 – 42.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Forpus passerinus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus xanthops**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Noordwesten van Peru.

Oorspronkelijk biotoop:

Langs de randen van bossen.

Beschrijving vogel:

De Geelmaskerdwergpapegaai heeft als synoniem:

Geelwangmuspapegaai.

De Geelmaskerdwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart 14,5 tot 15 cm.

De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleurruiting dan de pop.

De man:

De snavel is licht hoornkleurig. Op de bovensnavel bevindt zich een donker gedeelte, dit kan variëren van bruin tot zwart. Dit donkere gedeelte bevindt zich in het midden van de snavel, is ongeveer 5 cm. breed en iets taps toelopend naar de punt. De iris van het oog is zwart met een donkergrijze oogring. De pupil is zwart.

Het masker bestaat uit een strak afgetekend masker en een strakke oogstreep, welke begint achter het oog en uitvloeit achter het masker. De kleur van het masker is geel, de kleur van de oogstreep is blauw met een grijze waas. De overige kopbevedering en de nek is donkergroen, grijs met een blauwe waas. De mantel is donkergroen met een grijze waas, donkerder dan de borst. De onderrug, stuit zijn diep donkerblauw.

De borst, buik en onderlichaam zijn donkergroen met een gele waas. De onderstaart dekveren zijn geel met een groene waas.

Het vleugeldek is donkergroen met een gele waas, donkerder dan de borst. De primaire vleugel dekveren zijn diep donkerblauw. De rand van de vleugelboog is kobaltblauw en loopt uit in de schouder. De ondervleugel dekveren zijn kobaltblauw. De staartpenen zijn groen.

De bovenstaart dekveren zijn diep donkerblauw.

De poten zijn vleeskleurig met hoornkleurige nagels, naar donker uitlopend.

De pop verschilt in een aantal details van de man:

De onderrug en stuit zijn blauw.

De primaire vleugel dekveren zijn lichtblauw. De rand van de vleugelboog is blauw en loopt uit in de schouder. De ondervleugel dekveren zijn blauwgroen. De staartpenen zijn groen met een smalle gele rand. De bovenstaart dekveren zijn groen met een smalle gele rand.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geelmaskerdwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is e rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Vulnerable VU ver 3.1, 2012 = kwetsbaar

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelmaskerdwergpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelmaskerdwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelmaskerdwergpapegaai.

De Geelmaskerdwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 1 m.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18°. Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Geelmaskerdwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh). Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelmaskerdwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:
Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Geelmaskerdwergpapegaai.

De Geelmaskerdwergpapegaai is in het tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.
Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.
In deze broedkooien wordt een gesloten broedblok geplaatst van 20x10x10 of 15x15x20 cm.
In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.
Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.
De vogels maken zelf geen open nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.
Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitbroed.
De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.
Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.
Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.
Na 47 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1987, blz. 159 e.v.
Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1991, blz. 467

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.
Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Forpus standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Geelmaskerdwergpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.
Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld.

Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax of Koudijs mix voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden ververst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelmaskerdwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Geelmaskerdwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden.

De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,3 of 4,5 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Geelmaskerdwergpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geelmaskerdwergpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Geelmaskerdwergpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederling geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelmaskerdwergpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelmaskerdwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Weitering, J.G.H. Drenth, fokkers van Geelmaskerdwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpussen overige soorten, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008 – 2020, blz. 30 – 31.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Forpus xanthops*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling.

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Forpus

Soort: **Forpus xanthopterygius xanthopterygius**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort zijn vijf ondersoorten:

Forpes x. flavissimus
Forpes x. flavescens
Forpus x. spengeli
Forpes x. crassirostris
Forpes x. olallae

Land van herkomst:

Argentina; Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Ecuador; Paraguay; Peru.

Oorspronkelijk biotoop:

Zij komen dan voor in open grasgebied met verspreid staande bossen en struiken.

Beschrijving vogel:

De Blauwvleugeldwergpapegaai heeft als synoniem: Spix's muspapegaai.

De Blauwvleugeldwergpapegaai meet vanaf de snavelpunt tot de punt van de staart 12 cm.

De wildkleur is groen, de man heeft een andere kleuruiting dan de pop.

De man:

De snavel is hoornkleurig, de iris is donkerbruin en de pupil zwart.

Het masker op de kop is geelgroen, verlopend naar heldergroen. De kopbevedering is donkergroen, ook de nek is donkergroen. De mantel is donkergroen, de onderrug en stuit zijn donkerblauw.

De buik, borst en onderlichaam zijn groen, donker uitlopend naar het onderlichaam. Het onderlichaam is groen. De onderstaart dekveren zijn groen.

Het vleugeldek is donkergroen.. De duimveertjes zijn groen. De rand van de vleugelbocht is blauw. De primaire vleugeldekveren zijn donkerblauw. De secundaire vleugeldekveren zijn blauw. De vleugeltekening bestaat uit een kleurafwijkende blauwe rand langs de vleugels en op de slagpennen. De staartpennen zijn helder groen met een gele omzoming. De poten zijn grijsbruin met grijze tot lichtbruine nagels.

De pop:

De snavel is hoornkleurig, de iris is donkerbruin en de pupil zwart.

Het masker op de kop is geelgroen, verlopend naar heldergroen. De kopbevedering is donkergroen, ook de nek is donkergroen. De mantel is donkergroen, de onderrug en stuit zijn turkoois groen.

De buik, borst en onderlichaam zijn geelgroen, donker uitlopend naar het onderlichaam. Het onderlichaam is helder groen. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

Het vleugeldekk is donkergroen.. De duimveertjes zijn groen. De rand van de vleugelbocht is blauw. De primaire vleugeldekkveren zijn groen. De secundaire vleugeldekkveren zijn groen. De vleugeltekening bestaat uit een kleurafwijkende blauwe rand langs de vleugels en op de slagpennen. De staartpennen zijn groen. De poten zijn grijsbruin met grijze tot lichtbruine nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Blauwvleugeldwergpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Blauwvleugeldwergpapegaai is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een

houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwvleugeldwergpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwvleugeldwergpapegaai.

De Groenstuitdwergpapegaai wordt gehuisvest in kooien, soms ook in vluchten. Hierin zijn geen andere vogels in ondergebracht. Om te bevorderen dat de vogels een natuurlijk gedrag kunnen vertonen is per koppel een vloeroppervlakte nodig van ca. 1 m². Er worden wel fabrieksmatige kooien gebruikt van 150 x 60 cm. Ideaal daarbij is dan een hoogte van minimaal 50 cm tot 100 cm.

In een kooi van voldoende afmetingen kunnen meerdere mannen en poppen geplaatst worden mits in familieverband. Het verdient aanbeveling na de rui de mannen en poppen van elkaar te scheiden.

⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De omgevingsinvloeden op een kooi zijn belangrijk. Er dient een goede ventilatie aanwezig te zijn voor het waarborgen van een goede luchtkwaliteit met een vochtigheidsgraad van 60 – 70%.

Daarnaast is een temperatuur gewenst tussen de 15 - 18°. Het kunnen toetreden van daglicht en of kunstlicht heeft een grote invloed op de conditie van de vogels. Het is daarnaast gewenst dat de tijdsduur van het aanwezige licht 12 – 15 uur bedraagt.

Blauwvleugeldwergpapegaaien kunnen ook in buitenvolières of vluchten worden gehouden mits ze als koppel daarin worden geplaatst. Meerdere koppels in een vlucht wordt nadrukkelijk ontraden. Een vlucht kan de afmeting hebben van 200x100x200 (lxbxh). Daarbij moet worden gezorgd voor een droog, licht verwarmd, nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Blauwvleugeldwergpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing: Deze papegaaiensoort kan het best gehouden worden zonder dat daarbij andere vogelsoorten worden ondergebracht. Jonge mannen en poppen kunnen alleen in familieverband bij elkaar zijn, na de rui moeten de mannen en poppen van elkaar gescheiden worden.

Het fokken met de Blauwvleugeldwergpapegaai.

De Blauwvleugeldwergpapegaai is in het eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond de maanden april/mei, echter in verwarmde binnenruimten broeden veel paartjes het gehele jaar door.

Het broeden vindt als regel plaats in afzonderlijke broedkooien met afmetingen van bij voorkeur 80x40x40 cm.

In deze broedkooien wordt een horizontaal broedblok geplaatst van 20x14x14 cm.

In dit broedblok wordt wat houtmoolm als nestmateriaal gebruikt.

Diverse fokkers laten de vogels broeden in een gesloten nestkastje.

De vogels maken zelf geen open? nest.

Algemeen worden per seizoen twee broedrondes gehouden, soms drie afhankelijk van het tijdstip waarop de vogels zijn gaan broeden.

Per broedronde legt de pop 4 – 6 eieren die door haar zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is 18 tot 20 dagen en als regel komen 70 – 90% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Tot aan de periode van de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. Voor de jeugdruï zijn al man/pop kenmerken te onderscheiden.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na de jeugdruï krijgen de vogels een trainingstraject om te wennen aan de tentoonstellingskooi.

Na 46 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 2012, blz. 25

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Blauwvleugeldwergpapegaaien zijn zaadeters en door diverse fabrikanten van diervoeders worden speciale zaadmengsels gemaakt voor Agaporniden en dwergpapegaaien.

Ook worden door de fokkers zelf wel eigen mengsels samengesteld.

Groenstuitpapegaaien nemen veel voedsel op.

Naast een goed zaadmengsel krijgen de vogels zacht eivoer/krachtvoer. Dit kan zelf gemaakt worden, maar ook diervoeder fabrikanten leveren speciaal voor Forpussen en andere parkieten zachtvoer met een wat zwaardere structuur zodat het goed kan worden opgenomen.

Daarnaast wordt ook kiemzaad toegevoegd aan het volledige voedselaanbod.

Niet iedere fokker van Forpussen voegt voedingssupplementen toe aan het boven genoemde voedselaanbod. Er zijn fokkers die 1x per week Breedmax of Koudijs mix voeren..

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Het geven van badwater in open schalen komt voor, daarnaast wordt soms gekozen om de vogels te besproeien.

Open schalen moeten dagelijks worden ververs.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwvleugeldwergpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Blauwvleugeldwergpapegaai kan drie jaar lang als Eigen Kweek vogel ingezonden worden.

De vogel wordt ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,0 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Blauwvleugeldwergpapegaai niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Blauwvleugeldwergpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Blauwvleugeldwergpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwvleugeldwergpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwvleugeldwergpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J.G.H. Drenth, fokker van Blauwvleugeldwergpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Forpussen overige soorten, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2008 – 2020, blz. 20 – 23.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2014. *Forpus xanthopterygius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Witbuikcaique

2021, versie 1.2

NBvV code L. 032. 001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Pionites

Soort: **Pionites leucogaster leucogaster**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn een ondersoorten:
Pionites l. melanocephala

Land van herkomst:

Het gebied ten zuiden van de Amazonerivier in Bolivia, Brazilië en Peru

Oorspronkelijk biotoop:

Vooraf in vochtige bossen, op savannen met boombestanden in het Amazonegebied.

Beschrijving vogel:

De Witbuikcaique heeft een grootte van 23 cm.

De Witbuikcaique heeft als synoniem: Roestkopcaique.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of een DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is licht hoornkleurig. De oogiris is rood, om het oog loopt een smalle naakte, witte oogring.

Het voorhoofd, de kop en nek en het gebied rond de oren zijn oranje. De wangen en de hals zijn geel.

De rug, flanken en dijen zijn groen.

De borst en buik zijn wit tot crèmekleurig. Deze bevedering heeft een wat "wollige" structuur.

De vleugel dekveren zijn groen. De handpennen zijn violet blauw.

De staart is groen en aan de onderzijde zwartachtig

De poten zijn vleeskleurig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Witbuikcaique staat op de CITES appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered ver 3.1, 2012 = bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Witbuikcaique** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Witbuikcaique lang in een goede gezondheid verkeren.

⁸ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het zijn prooidieren en als zichtbaar is dat ze ziek zijn kan vaak niet meer ingegrepen worden.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Witbuikcaique

De Witbuikcaiques worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte voliëre met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok.

De hoogte van de voliëre moet minimaal twee meter zijn.

Daarnaast kunnen de vogels ook binnen worden gehouden in kleine vluchten of kuubskooien met een afmeting van 100x100x100 cm.

Bij voorkeur wordt één koppel in de voliëre of vlucht gehouden .

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 80%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 13° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

Caiques hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 - 14 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de voliëre zelf tocht en vorstvrij is gebouwd met waterdichte schuilplaatsen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Witbuikcaique is aanvullend onderstaand van toepassing:

Caiques zijn luidruchtige vogels. Als meerdere koppels buiten zitten zal dat in een dichte bebouwing problemen kunnen opleveren met de omwonenden.

Het fokken met de Witbuikcaique.

De Caiques zijn in het 4^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de zomer, maar kan ook starten in een periode van maart tot oktober.

De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Caiques zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van minimaal 20 x 20 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 26-28 dagen. Het uitkomstpercentage is 80 - 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 91 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1977, blz. 488 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1982, blz. 441

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Caiques zijn zaden / pellets en vruchteneters.

Het basismenu bestaat uit een zaadmengeling met een laag vetgehalte zoals die voor Zuid Amerikaanse papegaaien, caiques en amazones fabrieksmatig wordt samengesteld.

Daarnaast krijgen ze noten, pepers en rozenbottels.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Daags wordt ook wel veel vers fruit gegeven in de vorm van bessen en groente en gedroogde vijgen.

Eenmaal per twee dagen kan suikermais en Lori start van Aves worden gegeven. Dit wordt goed opgenomen.

Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodem mineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand. Ropabird 10% vloeibaar bevordert een goede darmconditie en voorkomt ziektes.

Caiques hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volière gezet.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Witbuikcaiques die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden tentoongesteld in grote klapkooien.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Caiques niet verplicht, maar zou eigenlijk vrijwillig verplicht gesteld moeten worden.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Witbuikcaiques als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Witbuikcaique geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Witbuikcaiques is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Witbuikcaiques enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

.Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J. Lamein, fokkers van Witbuikcaiques.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, isbn 978 1408130346

Joh.C.McMichael PhD, *Caiques, their care, breeding and some natural historie.*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

del Hoyo, J., Collar, N.J., Christie, D.A., Elliott, A. and Fishpool, L.D.C. 2014. *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines*. Lynx Edicions BirdLife International, Barcelona, Spain and Cambridge, UK.

Links

BirdLife International. 2016. *Pionites leucogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T62181308A95191855. www.iucnredlist.org

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geeldij caique

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32. 001.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Pionites

Soort: **Pionites leucogaster xanthomerius**

Soorten/ondersoorten:

De Geeldijcaique is een ondersoort van de Witbuikcaique.

Land van herkomst:

Het gebied ten zuiden van de Amazonerivier in Bolivia, Brazilië en Peru

Oorspronkelijk biotoop:

Vooral in vochtige bossen, op savannen met boombestanden in het Amazonegebied.

Beschrijving vogel:

De Geeldijcaique heeft een grootte van 23 cm.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of een DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is licht hoornkleurig. De oogiris is rood, om het oog loopt een smalle naakte, grijze oogring.

Het voorhoofd, de kop en nek en het gebied rond de oren zijn oranje. De wangen en de hals zijn geel.

De rug is groen. De flanken en dijen zijn geel.

De borst en buik zijn wit tot crèmekleurig. Deze bevedering heeft een wat "wollige" structuur.

De vleugel dekveren zijn groen. De handpennen zijn violet blauw.

De staart is groen en aan de onderzijde zwartachtig

De poten zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geeldijcaique staat op de CITES appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geeldijcaique**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geeldijcaique lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn. Het zijn prooidieren en als zichtbaar is dat ze ziek zijn kan vaak niet meer ingegrepen worden.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geeldijcaique.

De Geeldijcaiques worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte volièr met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok.

De hoogte van de volièr moet minimaal twee meter zijn.

Daarnaast kunnen de vogels ook binnen worden gehouden in kleine vluchten of kubuskooien met een afmeting van 100x100x100 cm.

Bij voorkeur wordt één koppel in de volièr of vlucht gehouden .

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 80%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 13° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

Caiques hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 - 14 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd met waterdichte schuilplaatsen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geeldijcaique is aanvullend onderstaand van toepassing:

Caiques zijn luidruchtige vogels. Als meerdere koppels buiten zitten zal dat in een dichte bebouwing problemen kunnen opleveren met de omwonenden.

Het fokken met de Geeldijcaique.

De Caiques zijn in het 4^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de zomer, maar kan ook starten in een periode van maart tot oktober.

De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Caiques zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van minimaal

20 x 20 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 26-28 dagen. Het uitkomstpercentage is 80 - 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 91 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Caiques zijn zaden en vruchteneters.

Het basismenu bestaat uit een zaadmengeling met een laag vetgehalte zoals die voor Zuid Amerikaanse papegaaien, caiques en amazones fabrieksmatig wordt samengesteld.

Daarnaast krijgen ze noten, pepers en rozenbottels.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Daags wordt ook wel veel vers fruit gegeven in de vorm van bessen en groente en gedroogde vijgen.
Eenmaal per twee dagen kan suikermais en Lori start van Aves worden gegeven. Dit wordt goed opgenomen.
Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.
Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand.
Ropabird 10% vloeibaar bevordert een goede darmconditie en voorkomt ziektes.

Caiques hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volièr gezet.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geeldijcaiques die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden tentoongesteld in grote klapkooien.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.
Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièr worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.
De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Caiques niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geeldijcaiques als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Geeldij caique geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geeldijcaiques is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geeldijcaiques enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door R. den Hollander, fokker van Geeldijcaiques.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Joh.C.McMichael PhD, *Caiques, their care, breeding and some natural historie.*

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Joh.C.McMichael PhD, *Caiques, their care, breeding and sam natural historie.*

Links.

BirdLife International 2014. *Pionites leucogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartkopcaique

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.001.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Pionites

Soort: **Pionites melanocephalus melanocephalus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Pionites m. pallidus

Land van herkomst:

Het gebied van herkomst is het zuidoosten van Colombia, Brazilië, Venezuela, Guyana, Suriname.

Oorspronkelijk biotoop:

Vooraf in bosgebieden, op savannen met boombestanden.

Beschrijving vogel:

De Zwartkopcaique heeft een grootte van 23 cm.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of een DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is licht hoornkleurig. De oogiris is rood, om het oog loopt een smalle naakte, donkergrijze oogring.

Het voorhoofd, de kop en nek zijn zwart. De teugel en de tekening onder het oog zijn groen.

De wangen, hals, nekband, de dijen en flanken zijn oranje.

De borst en buik zijn wit tot crèmekleurig. Deze bevedering heeft een wat "wollige" structuur.

De vleugel dekveren zijn groen. De handpennen zijn violet blauw.

De staart is aan de onderzijde zwart

De poten zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Zwartkopcaique staat op de CITES appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LT ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartkopcaique** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartkopcaique lang in een goede gezondheid verkeren.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het zijn prooidieren en als zichtbaar is dat ze ziek zijn kan vaak niet meer ingegrepen worden.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartkopcaique.

De Zwartkopcaique worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte voliëre met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok.

De hoogte van de voliëre moet minimaal twee meter zijn.

Daarnaast kunnen de vogels ook binnen worden gehouden in kleine vluchten of kuubskooien met een afmeting van 100x100x100 cm.

Bij voorkeur wordt één koppel in de voliëre of vlucht gehouden .

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 80%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 13° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

Caiques hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 - 14 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de voliëre zelf tocht en vorstvrij is gebouwd met waterdichte schuilplaatsen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartkopcaique is aanvullend onderstaand van toepassing:
Caiques zijn luidruchtige vogels. Als meerdere koppels buiten zitten zal dat in een dichte bebouwing problemen kunnen opleveren met de omwonenden.

Het fokken met de Zwartkopcaique.

De Caiques zijn in het 4^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de zomer, maar kan ook starten in een periode van maart tot oktober.

De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Caiques zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van minimaal

20 x 20 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 26-28 dagen. Het uitkomstpercentage is 80 - 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 91 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1981, blz. 532 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1988, no. 2, blz. 42 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1989, no. 4, blz. 112 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1999, no. 6, blz. 276 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Caiques zijn zaden en vruchteneters.

Het basismenu bestaat uit een zaadmengeling met een laag vetgehalte zoals die voor Zuid Amerikaanse papegaaien, caiques en amazones fabrieksmatig wordt samengesteld.

Daarnaast krijgen ze noten, pepers en rozenbottels.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Daags wordt ook wel veel vers fruit gegeven in de vorm van bessen en groente en gedroogde vijgen.

Eenmaal per twee dagen kan suikermais en Lori start van Aves worden gegeven. Dit wordt goed opgenomen.

Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodem mineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand. Ropabird 10% vloeibaar bevordert een goede darmconditie en voorkomt ziektes.

Caiques hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volière gezet.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Zwartkopcaiques die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden tentoongesteld in grote klapkooien.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Caiques niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Zwartkopcaiques als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Zwartkopcaique geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartkopcaiques is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartkopcaiques enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Kuipers, fokker van Zwartborstcaiques.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, isbn 978 1408130346

Joh.C.McMichael PhD, *Caiques, their care, breeding and sam natural historie.*

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien,*

Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Pionites melanocephalus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Bronsvleugelpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code L. 032.002.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Pionus

Afbeelding

Soort: **Pionus chalcopterus chalcopterus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Pionus c. cyanescens

Land van herkomst:

Colombia; Ecuador; Peru; Venezuela.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische boshellingen op de flanken van de Andes.

Beschrijving vogel:

De Bronsvleugelpapegaai heeft als synoniem

Bronsvleugelmargrietje.

De Bronsvleugelpapegaai is een vogel met een grootte van ca. 29 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is diep blauw.

Er is geen verschil in kleur tussen de man en pop. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is hoornkleurig, iets geelachtig. De naakte oogring is licht rood. De iris is oranje met een zwarte pupil. De kopbevedering is donkergrijs met onregelmatig verdeeld witte veertjes. De nek is donkergrijs. De rug en stuit zijn diep blauw. De bovenstaart dekveren zijn rood.

De keel is wit. De hals is donkergrijs met roze veertjes. De borst, buik, flanken en onderlichaam zijn diep blauw. De onderstaart dekveren zijn rood.

De kleine vleugeldekveren zijn geelbruin, waardoor een bronzen kleurtint ontstaat. De middelste vleugeldekveren zijn donker bruin grijs. De vleugel- en staartpenen zijn diep blauw.

De pootkleur is grijs met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Bronsvleugelpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bronsvleugelpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de

¹¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bronsvleugelpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bronsvleugelpapegaai.

De Bronsvleugelpapegaaien worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Als vluchten naast elkaar geplaatst zijn moet de tussenliggende ruimte voorzien worden van dubbel gaas om te voorkomen dat de vogels in die vluchten elkaar b.v. de poten en tenen beschadigen. Aan de vlucht moet een droog, vorstvrij door bijverwarming en zeker ook een tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

De minimum temperatuur is 5° C.

De voliëre moet opgebouwd worden uit metaal of aluminium en bespannen met zwaar gaas. Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn niet winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Bronsvleugelpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

De vogels hebben een stevige knaaglust. Om hieraan tegemoet te komen moeten verse wilgentakken of takken van fruitbomen in de volière geplaatst worden.

Het fokken met de Bronsvleugelpapegaai.

De Bronsvleugelpapegaaien zijn in het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond maart - mei. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten broedblok van 23 x 23 x 50 cm, met een invlieggat van 5 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

Per broedronde worden tussen de 2 en 4 eieren gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 26 - 28 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1987, blz. 211 e.v.

Parkieten Sociëteit 1986, no. 7/8. blz. 236

Parkieten Sociëteit 1999, no. 4, blz. 175 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Bronsvleugelpapegaai is een zaadeter en vruchteneter

Er zijn voor deze papegaaien diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer. Ook halfrijpe maiskolven vormen een welkome aanvulling op het voermengsel.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Bronsvleugelpapegaaien hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bronsvleugelpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. De Bronsvleugelpapegaaien worden gedurende een periode van 7 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 8 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Bronsvleugelpapegaaien niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Bronsvleugelpapegaai als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Bronsvleugelpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bronsvleugelpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Bronsvleugelpapegaaien enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,
in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Pionus chalcopterus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>. www.vogelproblemen.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartoorpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.002.007

Taxonomische indeling.

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Pionus

Soort: **Pionus menstruus menstruus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten.

Pionus m. rubrigularis

Pionus m. reichenowi

Land van herkomst:

Bolivia, Plurinationalen Staten; Brazilië; Colombia; Costa Rica; Ecuador; Frans-Guyana; Guyana; Panama; Suriname; Peru; Trinidad en Tobago; Venezuela, Bolivariaanse Republiek

Oorspronkelijk biotoop:

Droge en halfdroge savannen met boombestanden.

Beschrijving vogel:

De Zwartoorpapegaai heeft als synoniem Zwartoormargrietje.

De Zwartoorpapegaai is een vogel met een grootte van ca. 28 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is groen

Er is geen verschil in kleur tussen de man en pop. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De bovensnavel is zwart, naar de zijkanten toe rood van kleur. De ondersnavel is zwart. De naakte oogring grijs de iris is donkerbruin met een zwarte pupil.

De kopbevedering is blauw met een schubtekening. Op de oorstreek is de bevedering zwart.

De nek is olijfgroen. De rug en stuit zijn groen.

De keel is blauw geschubd. Op de hals komen in de blauwe bevedering roze gekleurde veertjes voor.

De bovenborst is blauw met een schubtekening. De borst, buik, flanken en onderlichaam zijn groen. De onderstaartdekveren zijn rood.

De vleugeldekeren en vleugelpennen zijn groen. De staartpennen zijn groen. De buitenste staartpennen zijn blauw.

De poten zijn grijs met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Zwartoorpapegaai is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartoorpapegaai**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

¹² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartoorpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartoorpapegaai.

De Zwartoorpapegaaien worden ondergebracht in volières of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Als vluchten naast elkaar geplaatst zijn moet de tussenliggende ruimte voorzien worden van dubbel gaas om te voorkomen dat de vogels in die vluchten elkaar b.v. de poten en tenen beschadigen. Aan de vlucht moet een droog, vorstvrij door bijverwarming en zeker ook een tochtvrij nachthok aanwezig zijn. De minimum temperatuur is 5° C.

De volièr moet opgebouwd worden uit metaal of aluminium en bespannen met zwaar gaas. Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn niet winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Door de volièr of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartoorpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

De vogels hebben een stevige knaaglust. Om hieraan tegemoet te komen moeten verse wilgentakken of takken van fruitbomen in de volièr geplaatst worden.

Het fokken met de Zwartoorpapegaai.

De Zwartoorpapegaaien zijn in het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond maart - mei. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten broedblok van 23 x 23 x 50 cm, met een invlieggat van 5 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

Per broedronde worden tussen de 2 en 5 eieren gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 26 - 28 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 80 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Parkieten Sociëteit 1981, no.10, blz. 292 e.v.

Parkieten Sociëteit 1989, no.4, blz. 112 e.v.

Parkieten Sociëteit 2002, no.4, blz. 178 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Zwartoorpapegaai is een zaadeter en vruchteneter

Er zijn voor deze papegaaien diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer. Ook halfrijpe maiskolven vormen een welkome aanvulling op het voermengsel.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Zwartoorpapegaaien hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartoorpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Zwartoorpapegaaien worden gedurende een periode van 7 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Zwartoorpapegaaien niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Zwartoorpapegaai als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Zwartoorpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederingsfase geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartoorpapegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartoorpapegaaien enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Pionus menstruus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.vogelproblemen.nl

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels uit de cluster 6d.

Papegaaien

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Voorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volièrè, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken. Forpus soorten broeden ook in broedkooien van bij voorkeur 80x40x40 cm.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
Vogels tot 23 cm.	Voorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 100 x 80 cm. of kleine volièrè	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi – of volièrè	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Papegaaien worden gehouden in volièrès en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de kleine vogels tot ca. 23 cm. ondergebracht in grote kooien,

De grote soorten in binnenhuis opgestelde kleine volièrès.